

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 20 fillérért kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK
Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.
kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. árestendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.
Hivatalos hirdetések
100 szögig 2 kor. 60 fill., azontúl minden szó 2
fillérével számítatik.
A nyiltérben:
minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk 7-vezeköttetésben levő hirdető-irodák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer
→→→ vasárnap reggel. →→→

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamáziókat a kiadóhivatalba
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Aratás.

Az idej kedvezőtlen időjárás következtében pár héttel vármegyénkben is megkésett az aratás. A gyönyörű Garam-völgy már más években ilyen félkereszteltől tarkállott a tarló, ma még lábön áll a vetés. A mult heti hűvös esőzés ismét elodázta az aratási munkálatok megkezdését. Pedig hányan várnak rá! Hány ember nézi a sárguló mezők aranykalászait örömmel s reményvel, mert lesz kenyere, lesz miből vetnie a jövő évre és lesz miből el is adnia, hogy a földet, háztartást terhelő kiadásokat elviselhesse. Nincs szebb foglalkozás a teljes szabadsággal összekötött gazdálkodásnál, ha kedvező időjárás mellett bő termés fizeti meg a gazda fáradozásait. Nem képzelhető nagyobb csapás, mintha csapások teszik tönkre a föld barázdáinak terméseit. Ilyenkor a gazda a legnagyobb zavarba jut, annyi zaklatásnak van kitéve, hogy meg tudja szép, bár terhes foglalkozását.

A természet szépségében gyönyörködő, a bő aratás áldásaiban reménykedő ember előtt alig lehet szebb látvány, mint midőn a sárguló gabona tengernyi kalásza az áldásos tehertől aláhajolva várják az arató kaszáját. Avagy nem teljes érzületével örülhet-e a gazda, midőn sűrű gabonakereszték vonulnak learatott barázdák felett? Bizony, bizony a gazdálkodás legigazibb koronája a jó, a vig, az áldásos aratás.

Ilyenkor megtelnek a szértek, a kamarák, de jól lakik azon éhező is, aki nem vetett és így nem is arat.

Vidékünkön jó középtermésnek mutatkozik az aratás. Ha Isten még csapást nem bocsát a megmutatott termésre, meglehetünk elégedve verejtékes munkánk gyümölcseivel; de hány vidék van olyan, ahol fagy, jégeső és más elemi csapások tették tönkre a kedvező aratással biztató termést?!

Midőn nálunk jó középtermés mellett indul meg az aratás, sok helyen annyit sem szednek össze a jégverte, vagy fagyás által látogatott táblákról, mint a mennyit elvetett az aggódó gazda. Miből, honnan tartják fenn magukat az ilyen családok; miből, honnan fedezik azon sok kiadást, melyet a termés árából kellett volna kiegyenlíteni? Nehéz kérdések ezek, melyekre az eladósodás, a végreható dobjának megperdülése, sok nélkülözés lesz a válasz.

De gyakori eset, hogy sok gazda nem örülhet az aratásnak még akkor sem, midőn a szorgalmas, a tapasztalt gazdának fáradtsága jó eredménnyel van jutalmazva. Igen, sok gazda csak azért gazda, mert földmiveléssel foglalkozik. A föld olyan mint a gyermek, folytonos gondozást igényel. Az olyan gazda, aki rosszul munkálja sovány földjét; aki ocsut vet, gazt arat; bizonyára nem örülhet úgy az aratásnak, mint aki okszerűen munkálja a maga jó termő földjét.

De nem örül az aratásnak az olyan gazda sem, aki termésének más tartja a zsákot, aki jóval aratás előtt eladta a reménybeli termést. Mily sokan vannak pedig, a kik az uzsorások markába kerültek, azon uzsorásokéba, a kik lesik, hogy a gazda lemunkálja a termést, azonnal éhes pióczaként törnek az áldozatra, hogy utolsó szemig elrabolják azt, a mit a Gondviselés megadott. Az ilyen emberek nem lehet örvendentes az aratás; mert ha a gazda termel, de nem magának, hanem az uzsorások, a piaczi alkuszok zsebének megtöltésére termel, akkor vajmi kevés öröm van még a legjobb termésben is. De azért általában véve mégis örvendentes körülmény az, ha a gazdálkodók fáradozásait bő termés jutalmazza. Jó aratás után nem csak gondoktól, sok zaklatástól menekül a gazda, ha van miből fizetésbeli köte-

lességeinek eleget tenni, de a termelés áldása kiterjed mások boldogítására is. Ha a gazdának pénze van, jut belőle az iparosnak, kereskedőnek. Az ipar, kereskedelem csak akkor szabadul fel a pangás nyúgja alól, ha természetnek árából költsékes gazdálkodó bevásárlásokat, megrendeléseket tehet. Nem lehet azt leírni, mennyi előnye van annak, ha a gazdának módjában áll sorához képest költsékesni. Ezért örülünk mindnyájan annak, hogy ez idej aratás vidékünk gazdálkodó jó középtermést mutat.

Kenyér, levegő, víz nélkül az ember nem élhet. Ha a gazda jól arat, a koronás főtől le az utolsó kunyhó lakosáig, mindenki örülhet, mert van kenyere, amire nagy szüksége van. — Ha jó a termés, boldogul a gazda, jobban szerezhethet a más foglalkozású és jut annak is, aki nem képes dolga után sem elegendő kenyeret szerezni.

Ki mondja ezek után, hogy nem minden emberre igazi áldás, ha jó aratással van megfizetve annyi verejtékes fáradság?

Örülünk most is a közepes aratásnak. Örülünk, pedig még sok veszélynek van kitéve azon gabona, melynek learatása csak most veszi kezdetét. Az emberek millió sókajtoznak azért, hogy a Gondviselés őrizze meg valami csapástól a termést, melyet csak akkor mondhatunk magunkénak, ha a termést teljesen letakarítottuk, kamaránkban elhelyeztük, melyet hirtelen jött zivataros jégverés pillanat alatt tönkre tehet.

A dohányzásról.

Századok óta áll fenn a dohányzás kultusza és alig van emberlakta világrész, ahol ez az alapjában sajátos élvezet lábra vagyis szájra ne kapott volna. Mielőtt a dohányzásnak a szervezetre való hatát feltüntetném, talán érdeklődést kelt, ha magáról a dohányról is elmondok egyet-mást.

A hadnagyocská — úgy esténként — véghetetlen gyönyörrel hallgatta a lányka fellengős, epedő vallomásait, mit ő közönyéve, flegmatikusmodorával visszamondott csak azért, hogy még makacsabb szerelemre bírja az ideális természetű leányt, ki nem tudta lerázni a szerelem bitincseit, nem birt szabadulni annak szédítő fékezhetetlen ártatól, melybe lelke, mindene belevesztés tán meg se menekül soha! . . .

Már a csábos mosolyu, hamis lelkű tisztelő is úgy érezte; mintha szeretné azt a szép szavú, bohó leányt. Isteni boldogságot érzett: midőn megfogta azokat a puha bársonyos kezeket s belenézett az ártatlanságot sugárzó ibolyászin szemekbe hosszan, mélységesen. Szerelmet érzett ő is, de az a szerelem élves szenvedélylyé vált nála egész valójában, mely szerelem pillanatnyi, muló mint a délibáb, vagy mint a kéjt, a gyönyört hajhászó pillangós mely virágról-virágra szállva meglöpi annak mézét s midőn megunta ezt, vagy amazt: — oda hagyja, tova lebeg s keres magának egy újabb virágot.

Ilyen volt a kis hadnagy szerelme, így szerette, mert így akarta szeretni a fiatal, úde teremést.

— Mindegy! birnom kell — tette fel magában — egy alkalmas pillanat, egy feléges, édes cók és . . .

II.

A lánykának valami különös, soha nem érzett bizsergés, mámorító érzés nyilat az egész lényén keresztül. . . Szívéhez kapott, lázasan, hevesen dobogott az; kis kacsóival

A dohány eredeti hazája Amerika. Hogy mely században ismerték azt fel a benszülöttek és kezdték élvezeti füstölésre felhasználni, ki nem deríthető, miután Amerikáról való ismereteink természetesen csak annak felfedezése ideig terjedhetnek vissza. Irodalmilag igazolt tény annyi, hogy Columbus már 1492-ben látta Guanahán lakosait összecsavart levéltekereseket szívogatni, mely növényleveleket ők „tabacos“-nak neveztek el.

Legelőbbben Pano Román spanyol szerzetes foglalkozott közelebből e növényvel, 1496-ban, mikor is alkalmat nyílt azt Tabakos helységében megismeri. A német „Tabak“ a francia „tabac“, a latin „tabacuma“ és a többi hason hangzású nevek éppen ezen helység nevére vannak vonatkozásban a melynek nevére említett szerzetes e növényt elnevezte és mint sebek elleni gyógyszer Európába hozta. Tényleg szerepelt is a dohány a régi gyógyászatban, de mint mellőzhető, sőt veszedelmes, az újabb gyógytudomány teljesen mellőzi azt.

A dohány szerves alkatelemei közül a nicotin és nicotianin és ezeknek szétesési termékei, valamint a füstben benn foglalt égési termékek: a pyridin, collidin, picolin, lutidin, továbbá kéksav, szénoxizyd, mocsárgáz; szénsav, cyanammium stb. azok amelyek a dohányláz okozta heveny és idült mérgezéseket előidézhettek.

Ha szivarból vagy pipából erős szippantást téve, a füstöt hosszn időn át csukott számban bentartjuk, ügyelvén, hogy a füstből mit se nyeljük le, azt tapasztaljuk szájayitáskor, hogy a visszatartott füst el-tűnt. Hová lett? Impregnálódott az a száj, a torok és a garat nyakhártájába, a füstben bennlevő égési termékekkel együtt. Pí-pamocokszerű íz érzünk ekkor, ez a nicotianin okozza. Ha pedig a kísérlet többször ismételjük egymásután — amit azonban nem ajánlok — bódulat jön létre. Ez a pyridin hatása, a nicotin, és nicotianin hozzá járulásával.

Hangulatos borozgatással és dohányfüstöléssel töltött estét követő másnap reggelén ki nem tapasztalta még a következőt?

végig simitá bájos arcát s érezte, hogy — elpirult.

Mikor az álomszerű pillanatokból felébredt: megremegett s különös keserűséggel vegyült fölelem marczangolta lelkét s mint az örült rohant a fájó érzelmek egész rajával szobájába. Szülei észre vették rajtam a hirtelen változást, de kelletlen fejfájással iparkodott indokolni azt.

Az egész éjszakát álmatlanul töltötte; egész éjjel rémes visiókat látott; maga sem tudta mitől, de olyan nagyon félt. Örült gondolatok kavargtak agyában.

Csak hánykódott, nyugodni nem tudott. Kis szobájának csendjét mélységes sóhajtozásai törték meg; szeretett volna szokásba törni; de nem tudott. Gyötörte, kinozta a lelkiismeret . . . Maga előtt látta édes apja szigorú tekintetét, mely kísértetként jelent meg szemei előtt.

III.

A hadnagyocská elhelyeztette magát hogy hirt se halljon arról a szerencsétlen leányról, kit apja elűzött becületes házatól.

A szerencsétlen leány apai átokkal hagyta el a szülői házat. Hasztalan volt szerető édes anyjának kéré, könyörgő szava; apja kérlelhetetlen maradt; nem akarta a háznál túrni leányát . . .

Igy hagyta oda a szülői házat, hol boldog gyermekkorát élte; elment, el kellett mennie. A bucsú pillanata leirhatatlan volt, leirhatatlan, mert oly nehezen szokott el az otthontól, meg — édes anyjától. Valóságos kinszenvedés percei voltak azok.

. . . Még egy ölelés, még egy hosszú

TARCSA.

Orgona dalokból.

Óh, hányszor zengtem édes dalt már
Te rólad én édes virágom —
Illatos orgonabokor!
Most is, hogy nyílik minden kelyhed
Egy-egy gyönyörű fürtös ágad
Ölelgetem, csókolgotom.

Nem az a hajnal ütö álmom,
Nem az a zsongás altatott el,
Mely a mi kertünk dallama,
Nem az a zümögő bogárka
Csókossza fürtöd minden szirmát,
Mintha szerelmet vallana . . .

Az az ábrándos lány se jött el,
Hogy elzokogja minden buját
Csendes, tavaszi alkonyon . . .
Kaczagva sem fut átölelni,
Hogy boldogságát elrebejje:
„Való-e hát, vagy álmodom?“ . . .

Te nem vagy az, de lásd, virágod
Csak azt susogja szinte nékem,
Mit az a másik suttagott . . .
Elémbe száll a vágy, az álom
S én újra lágy öledbe vágyom,
Emlékezem . . . s boldog vagyok!

Emlékezem, hisz álom is van
S mig rám borulnak altatóan
Nyíló bokrokak ágai:
Zsongó remények szárnyra kelnek,
Hisz most is van az én szívemnek:
Reménye, vágya, álmai . . .

Dr. Radványiné — Ruttkay E.

Az elűzött.

— Irta: Tuba Károly. —

I.

Az Erdős utcában laktak; kisházuk ablakait szebbnél szebb virágok ékesítették, melyek édesen, hívogatólag integettek az arra járó-kelőkre, Nagy gondal ápo-gatta mosolygó rokonait az a fekete haju, villogó szemű, barna lányka, meglátszott rajtuk a nyoma a gondos kezeknek; nem mult el reggel, hogy a fonnyadt lombleveleket le ne csipegette volna s piczi öntöző-jéből nem adott volna üdítő italt a szomjazó gyökereknek.

Nem volt hát csuda, hogy a kis hadnagyocskának is megakadtak a szemei az örökké nyíló, virágos ablakon — vagy azoknak gondos ápolóján, — mert nem mult el reggel, hogy arra menve: be ne mosolygott volna egy sokat mondó tekintettel. A napokénti ostromló mosolyok — no meg talán az a csillogó uniformis — könnyen bevették a lányka ártatlan szivecskéjét, ami — midőn először találkoztak azon a csillag-sugaras, holdas estén — bizony nagyot dobbant s valami úgy csiklandozta, mit maga sem tudott magának megmagyarázni, csak azt érezte, hogy — szeret; szeret kimondhatatlanul, azzal az égő szerelemmel, mely gyakran az örvénybe sodor. Szereti, sőt imádja azt a szőke, mokány bajuszkás kis tisztet, ki oly mélyen, hévvel és olyan szenvedélylyel tud az ő szeméibe nézni; kinek egy tekintete elég, hogy vérét forrongni érezze ereiben s közel jusson a menyországhoz, . . .

Bódultan kelünk fel, agyunk tompa nyomást, fájalmat érez. Szánk kellemetlen, kesernyes, szemünk kiveresedett. Ekkor kezünk homlokunkra szorítva, elkezdődik a hamleti töprendés.

„Miért érzem magamat ily rosszul, hiszen nem ittam én sokat? Eleget is aludtam, — X. barátom azt állította, hogy saját termésű borát ittuk, az hát nem volt pancs. Hát mégis mitől van ez a különös rosszullét? Máskor többet is ittam, erősebb bort és még sem voltam így!” stb. Mindenre gondolunk, csak arra nem, hogy vagy tizenöt, ültünk zárt helyiségben és mindannyian csak úgy osztottuk nagykedélyesen a szivar, cigarettát és pipafüstöt és hogy attól a sűrű gomolygó füsttől, mit nem sejtve egy kicsit megleltünk mérgezve.

Ilyen rosszulléthez hasonlót érezhet az is, ki maga nem is dohányzott, de órákon át ki volt téve a füst hatásának. Ebből az következtethető, mint a hogy tény is, hogy a nicotinnérgézést a dohányfüst közvetíti.

Előterbe lép itt is a kérdés, — és méltán — hogy miként van az ahhoz hasonló, miért csak alvásután és miért nem jelentkezik az már lefekvéskor, alvás előtt? Magyarázata ez: Ébrenlétben a szervezet ellenálló képessége minden életeréjével védekezik a kórhatvány ellen, míg alvásakor, amikor csökken a szervezetben folyton tartó életeréjének, csökken az ellenálló képesség is és mintegy orvul halmazódik fel a kóros inzultus hatása, amely hatást azt alkohol egyidejű élvezete még jobban fokozza.

Míg a szenvedélyes dohányos nem ismer hatást élvezetében, addig vannak oly gyenge idegzetű férfiak, kiknek valósággal tortura dohányzók közelében lenni. Hát még némely ideges nő! Valósággal extázisba jön, ha férje, ki már rég lemondott gyengédségéből a dohányzásról, valamely tarsaságból jöve, dohányillatot hoz haza ruházatán.

Táncmultságban egészen jó idegzetű hölgyekkel is nem egyszer megtörténik a következő dolog;

Egy férfi tánczra kér egy hölgyet. Egy-két tóurt a legvidámabban lejtenek. Egyszerre a nő hirtelen abba hagyja a tánczot. „Nem bírom tovább” mondja, „sokat tánczoltam már én, nem jól érzem magamat.” Előbbi kijelentése azonban erőszakolt — a hölgyek általában fáradhatlan tánczosok, — de az utóbbi, hogy ugyanis nem jól érzi magát, legkevésbé tulzolt. A férfi nem tudja mire vélni a dolgot, de nyomban megtudja a hölgy szomszédja. „Olyan ké-

forró osók s egy köny sajtolta isten hozzád-
dal hagyta el anyját meg a kis házat s
ment a borongós esti homályban . . . ment,
ment. A keserűség, a fájdalom könnyeket
facsart nagy szeméibe; ajkai összeszorultak
. . . Hirtelen megállt s visszatekintett.
Nézte sokáig, bámult a sötétségbe, mintha
vizsgálma benn valamit. Majd midőn meg-
pillantá azt a kis épületet ahonnan jött, —
lelke elszorult, szíve sajgott; csukló zokog-
gásba tört, midőn az a gondolata támadt:
vajjon viszont látja-e még azt a füstölgő
kéményt valamikor, vagy soha! — Azután
sirt, sirt keservesen s lassan, ingó léptekkel
ballagott tovább, tovább az indó-ház felé . . .
A zimankós téli szél süvöltve tombolt
végig mindenben; hordta, kavarta a hulló
hópehelyeket s a bolyongó árnyak jól
átjárt öltönyét mire az állomáshoz ért.
Reggelre a fővárosba volt . . . Oda
ment, hol a nyomor, nyomor hátán ül, hol
az emberek egymás szájából veszik ki a
kenyeret. Neki is ott kezdődik szomorú
sorsa, gyászos vége; bár tudatában volt
ennek, be sem megy! Jőjjön aminek jönni
kell, türi, elszenvedi, mert ő a hibás — be-
ismeri — egyedül csak ő, miért volt meg-
gondolatlan, miért nem volt erős . . .
Napról-napra csak ödöngött, a zajos
idegenben utcáról-utczára. Egy lélek nem
akadt, ki csak jó tanácsal is felruházta
volna . . .

Csüggedni kezdett, Pénze alig volt már.
Hová menjen! kihez menjen? mit tegyen!?
A szegénység, a nyomor, a büne, meg a
szégyen teljesen eltüntették arcának üde-
ségét, bársonyos hamvát, ártatlanságának
himporát. Szép arca beesett, halvány lett,
Teste impolygává vált,
Tengődő élete valóságos siralom volt.
Megátkozta már százszor, ezerszer születé-
sét, tettét, mindenét — a világot is.

Még egyetlen reménye volt; feltette

ményszag jön a szájából”, panaszoja annak,
„hogy ha abban nem hagyom a tánczot,
elajulok.” Ez hihető is, mivel a dohány-
füstben a nicotin, a nicotianin stb. mellett
ép oly koromtermékek is vannak, mint a
koromban általában, a melyek szenvedélyes
dohányzóknál úgy meg támadják, úgy át-
járják a száj minden hajlatát, rendezetét,
hogy valósággal émelyítő a bűz, amely az
ilyen módon a szájából kiárad.

A dohánylevelekből Passelt és Reimann
körvegyészek vonták ki először — 1828-ban
— a tiszta nicotint. Rendkívül veszélyes
mérég ez.

Heveny dohánymérgezés inkább kez-
dőkénél szokott fellépni. Elsápadás, szédülés,
főfájás, hányinger és az egész testnek el-
bágyadása jellegzik azt. Akik dohányosak
vagyunk, jól ismerjük e tünetcsoportot és
mosolyogva és jól eső merengéssel gondo-
lunk vissza arra az időre, amikor dobogó
szívvel vonultunk félre a világ, vagyis szü-
leink és tanáraink elől és gyűjtöttünk rá
sejtelmes érzése, kidülledő és könnyeláb-
babó szemekkel, fuldokló köhögés kíséretében
az első cigarettára. Mire végig szittuk, vagyis
inkább futjuk, belebetegedtünk.

A mérsékelt szivánás nincs semmi
számba vehető káros befolyása a szervezetre.
Csak a mértéktelenség okozhat és okoz ká-
rokat. Erős szivaroknak éveken át folytatott
szívása a szív izomzatának zsíros elfajlását
eredményezi, amely az idült nicotizmusnak
a szívet tápláló véredényekre történő szű-
kítő hatással van oki összefüggésben szív-
táji tompa nyomás, szivdobogás, légszomj,
mellszorulás a feltűnő tünetei az idült do-
hánymérgezésnek; továbbá: álmatlanság,
étvágytalanság. A szervezet nagyobb mérvű
megtámadtságnál elmebeli zavarok is ész-
lelhetők, sőt az idült dohánymérgezés a
terjedő hűdéses-butáság — e rettentő kór-
alak létrejövéséhez is hozzájárul.

De nézzük egyszer a dohányzásnak a
jó oldalát is. Mert van ilyen is. A dohány-
nak, illetve a nicotinnak a szervezet által
megtűrt minimumában azon élettani hatása
van, hogy az agyra és általában szellemi
munkát végzőknél a szívási vágy rendszeren
fokozottan lép fel akkor, ha dologhoz fog-
nak, vagy ha abban elfáradást érznek.
Rágyujtva, nagyobb eréllyel kezdik efá-
radva, mintegy lefrissülten folytatják azt.

Továbbá mozgási inger fejti ki a bél-
huzamra, ami különösen éhgyomorral tör-
ténő dohányzásnál tapasztalható. Nyálkaoldó
hatása is van. Ez utóbbi tényből megma-
gyarázható az, hogy tüdőbajosoknak is

magában: könyörög, irni fog még egyszer,
utoljára . . .

Irt haza egy panaszos, könyörgő leve-
let, panaszosat, hogy a szív, a kö is megin-
dult volna rajta . . .

. . . Már három nap telt el a levél el-
küldése óta és a válasz mindég késik.

Semmi hang! semmi hír! — Hasztalan
járt napokint négyszer ötször is a postára,
semmi-semmi . . .

— Tehát nincs számomra könyörület?!
tehát el kell pusztulnom, mint nyomorult
féregnek! oh nincs már irgalom részemre!?!
Atyám! Mindenható Isten! szüntesd meg
reám mért csapásaidat?! . . . Hisz' eléggé
megbűnhődtem.

Óh, kegyelmezz! irgalmaz! . . . tekints
le rám jóságos arculattal és nyugtasd meg
gyöttrődött lelkemet . . . Vagy ha már úgy
akarod, miért nem sújtasz agyon egéd vil-
lámaival, hogy ne marcangolna a kinok
keserűje. Sújts agyon, de nézd nyomorult
életemet . . . — Törtek ki ajkáról a szavak
vadul, kétségbeesetten, aztán lerogyott a nép-
telen utca kövezetére és keservesen sirt,
zokogott, a mire a hólepelt magával, sodró
száraz, hideg szél felelt . . . Majd felocsu-
dván erőtlenségéből, kábultan támolygott to-
vább . . .

Még egy napot vár, aztán . . . aztán.
. . . És hiába várt; nem kapott leve-
let. Iszonyu fájdalom dulta minden részét.
Kifogyott mindenéből. Második napja nem
evett egy falatot sem s nem aludt egy pil-
lanatot; sőt szállása sem volt, úgy lödörgött
napról-napra . . .

Kétségbe esett. Örjögő gondolatokat
szöve, imbolygó léptekkel járt a téli ho-
mályba', az est szürkületben . . . Lábai
roskadozni kezdtek; majd a láb, a forróság
gyötörte, aztán fázott, borzongott, aztán
didergett s csak támolyogva ment tovább,
maga sem tudta hova megy, merre jár . . .

leggyakrabban hiába tiltja az orvos a do-
hányást.

A dohányzás nyújtotta élvezetet miben-
létét elmondani, leírni, megmagyarázni nem
lehet. Ez olyan szórakoztatója, vigasztalója,
gondüzője a szivar vagy a pipafüst a do-
hányos embernek, a magánosnak pedig
meghittje, legjobb barátja, Hogy mily kü-
lönös, csodálatraméltó erő rejlik a dohány
szívásban, eléggé jellemző, hogy szerencsét-
len halálraítéltek, kik az elképzelhetlen
testi és lelki gyötrelmek között utolsó éj-
szakájukon minden ételt és italt leginkább
félre löknek, néha minden lelki vigaszt és
a szivart, cigarettát mohón élvezik majdnem
utolsó órájukig.

De legjellemzőbb a kesergő magyarnak
ez a felkiáltása; az egész világ nem ér egy
pipa dohányt.

Dr. Kovács Mór.

Különfélék.

— A „Bars” szerkesztőségét és kiadó-
hivatalát mely bánattal tölti el Matula
Gyulának, a leghüségesebb munkatársnak,
lapunk betűszedőjének halála. — A „Stefá-
nia” árvaház növendékei sorából, mint
szedőgyerek lépett a lap szolgálatába s 19
éven át kiváló tehetsége és szorgalma által
a nyomdavezetői állásra küzdötte fel magát.
Egyéniségének szeretetre-méltósága alapján
a családi viszony benső melegevel voltunk
véle egybe forrva. Mélyen lesújt tehát a
gondolat, hogy ezen szeretett, kedves mun-
kástársról ily korán, örökre búcsuzunk kell!
Megnagyvást egyedül a jó Isten örök tör-
vényéből meritünk, s főhászkodva áldást
kérünk derék munkatársunk emlékezetére!
A család a következő jelentésben siratja el
drága halottját: Alulírottak mélyen szomo-
rodott szívvel jelentik, maguk és az összes
rokonság nevében, a jó férj, testvér
és rokon Matula Gyula f. évi július hó
9-én reggeli 4 órakor életének 31-ik, boldog
házasságának 5-ik évében hosszú szen-
vedés és a halotti szeütségek ájtatos felvé-
tele után történt gyászos és hunytát. Hült
tetemei f. évi július hó 10-én d. u. 5 óra-
kor fegnak a lévai róm. kath. sírkertben
örök nyugalomra helyeztetni, az engesztelő
szentmise áldozat f. hó 11-én reggel 7 1/2
órákor fog az elhunyt lelki üdvéért a hely-
beli róm. kath. plébánia templomban a
Mindenhatóknak bemutatattni. Léva. 1903.
július hó 9-én. Matula Gyuláné szül. Szabó
Erzsébet mint neje, Szabó János és neje,
Matula Jánosné szül. Mazur Mária, Krácsala
Samuné szül. Szabó Mária sógornei. Matula
János testvér. Szabó Imre, ifj. Szabó János,
Krácsala Samu sógorai.

— A művészet nemes pártolásáról
tanuskodik Léva város közönségének hatá-
rozata, melynek alapján Királyfalvi
Krafft Károly festőművészt megbizta, hogy
az új városháza nagyterme számára Maj-
láth István és Simor biboros arczképét

Már késő este volt, mikor észre vette,
hogy a Duna menti rakparton bolyong. Kö-
rül tekintett; az idő oly szomorú mint
maga. Sűrű köd ereszkedik a városra. Egy
lélek nem járt az utcán egyedül csak ő . . .

A Duna hajbai egykedvűen verdesték
partokat: nagy ritkán locsanik nagyot s
lassan, csendesen mormol s olyan csábítga-
tólag hívogat.

A sötét alak meg-megáll; arca elko-
morul, valami fájtó gondolat támadt lelké-
ben. . . Megállt s hosszasan mélyen maga elé
bámult;

— De vajjon mire várjak? . . . vég-
tére is ma, vagy holnap . . . is mire vir-
raszt? . . . Mi lesz velem . . . mit tegyek?
— Így tündődött magában, — Nem! . . .
de mégis . . . igen; meghalok! nem tudok
élni bűnöm, szégyenem és gyalázatom ször-
nyű tudatában! Meg kell halnom, nem bírok
élni! nem enged a nyomor, a kinok özöne. . .
De becsület nélkül mit is érne életem?
hisz enélkül meghalnom is nehéz. . . Igen
meghalok, bár tudom siratlanul hullok a ha-
lál rideg karjai közé, de mindegy! egy
ugrás egy locsanás és tied vagyok boldo-
gító halál. Egy ugrás és nem éget többé
a gondolat; hogy mi voltam és mivé let-
tem . . .

A másik pillanatban férfias elszántság-
gal dobta magát a Duna hajbai közé, me-
lyek zugva csaptak össze felett. Majd né-
hány siralmas sóhajtás volt hallható, meg
egy-egy fájdalmas jajszó, mit a parton lévő
hajók emberei hallottak, mert szokatlan iz-
gatottság, különös sürgés-forgás támadt
köztük s a másik perczen lámpákkal, csóna-
kon a Dunán eztek merről a hangok
voltak hallhatók . . .

Valami anyag ütődött a ladik oldalá-
hoz. Bámulatukra egy élettelen test volt
mit a víz utoljára vetett felszínre. Beemel-
ték e csónakba s gyorsan a partra eveték,

megfesse. Mint értesülünk, a művész, me-
gyénk fia örömmel vállalta el a megbízatást
s a Majláth-képet Körömczbánya birtokában
levő Vastag György műve alapján, a Simor-
képet pedig Vasary ömencziája tulajdo-
nában levő Litzzen-Mayer remek műve nyo-
mán fogja elkészíteni. — Mint értesülünk
a művész más oldalról is nyer itthonléte
alatt megbízásokat.

— Gyászír. Szilassy Béla, lévai
köztisztviselő álló polgártárunk, mint rész-
vétellel értesülünk, e hó 4-én életének 66
évében hosszas szenvedés után elhunyt. A
boldogult társadalmunk kedvelt tagja volt,
előzékeny modoráért mindenki szerette.
Halálát neje szül. Mária Anna urnó s
előkelő rokonság gyászolja. Holttestét e hó
6-án helyezték örök nyugalomra a gyászoló
család s nagyközönség részvéte mellett.
Gyászba borult neje pótolhatlan veszteségét
a következő gyászjelentésben tudatja: Özv.
Szilassy Béláné sz. Mária Anna, Szilassy
Kelemen, Szilassy Gyula és Sikora sz.
Szilassy Adél, egy a maguk, valamint az
összes gyászoló rokonság nevében mély fáj-
dalomtól lesújtottan tudatják, hogy a leg-
jobb férj, a legszeretett és legszeretettebb
testvér és a hü rokon Szilassy Béla ur Lé-
ván folyó évi július hó 4-én esti 1/2 óra-
kor életének 66-ik s boldog házasságának
27-ik évében hosszas szenvedés s a haldok-
lók szentégségei fölvétele után jobb létbe
szenderült. A kedves halott földi marad-
ványai július hó 6-án délután 4 órakor he-
lyeztetnek el a lévai róm. kath. sírkertben
örök nyugalomra s az engesztelő szentmise
áldozat július hó 7-én reggel 7 1/2 órákor
fog a lévai róm. kath. plébánia templomban
a Mindenhatóknak bemutatattni. Léva. 1903.
július hó 4-én. Szerető és hálás emlékezés
virraszon a drága halott sirhalma felett!

— Katonák gyakorlata. A brucki
hadiskola I. évfolyamának I. csoportja,
mely 11 tisztből áll, a héten városunkban
időzött terepstanulmányozás céljából. Hol-
nap indulnak Zsolna felé, Trencsén megyébe.

— Haláleset. Kiss M. Pál lévai
kereskedő, Léva város képviselőtestületének
tagja e hó 4-én, hosszas kiúzó betegség
után 44 éves korában Léván elhalt. Halá-
lát neje Hellár Anna urnó s hat kiskoru
árvája siratja. Tevékeny, szorgalmas keres-
kedő volt, hogy nagyszámu családját tisz-
tessegesen elláthassa. Nem régebben egy üz-
leti ügyben tett utazása alkalmával meghült,
sorvasztó betegséget kapott, mely rövid idő
alatt eloltotta munkás életét. Temetése az
ég. ev. vallás szertartása szerint e hó 5-én
ment végbe Léva város közönségének
öszinte részvéte mellett. Nyugodjék békében!

— Felhőszakadás. A mult heti foly-
tonos esőzés sok helyen egész felhőszaká-
dással fajult. A Garam és a beleje ömítő
apró patakok nem bírták a sok vizet leve-
zteni, sok helyen kicsaptak medrükből s
Garam-Szent-Benedeknél egész a közönség
hatolt a szennyes ár. A hegyekről lefutó
víz végig söpörte a réteket, kaszálókat,
sok helyen egész boglyákat és kazlakat
hordott el, a gabonatermést helyenként be-

hol hirtelen kíváncsi ember-tömeg verődött
össze.

A holtat kitétték a partra; egy szép
halavány arc, beesett szemekkel bámult a
borongós égbe némán, mozdulatlanul. A kö-
rülálló arcaie meglátszott a részvét, a
szánalom; jobbról is, balról is menten ta-
lálgatták tettének okát és kilétét.

— Ilyen fiatalon a halálba! . . . Szé-
gényt; bizonyára szégyene, nyomora vagy
életuntsága sodorta e végzetes tetre. —
Mondá szánalmasan egy éltesebb egyén,
aztán kibontakozván a tömeg közül tovább
ment.

A siralmas végzett leányt kis idő múlva
a mentők elszállították . . .

IV.
Otthon is éppen felőle beszéltek, őt
emlegették. Emlegette az édes apja, az a
szigorú ember; elolvasta azt a levelet öt-
ször-hatször, vagy tudja Isten hányszor s
mindannyiszor — valami úgy sajgott szí-
vében . . . Még könnyet is hullatott.

— Megbocsátok neki! . . . mégis . . .
mégis, talán nem kellett volna elűzőm a
háztól . . . Szegény leányom . . . Jó lesz
anyjukom hamagad elmész, elutazol, aztán . . .
aztán haza hozod, haza. . . haza. Ugyis rossz
sejtelveim vannak. A minap is olyan fur-
csát álmodtam. Mondá keserűen és mégis
szeretett eláruló hangon.

A jó anya — mint a gyerek — sirt
örömben. Sirt. Szinte megütdödni látszott
férje eme hirtelen, csodálatos változásán. De
nem is késett egy pillanatot sem, szótfo-
gadt; vonatra ült, hova még az a szigorú
mogorva ember is elkísérte . . . Elkísérte
s nagyon megbánhatta tettét, mert midőn
az indóháztól haza felé ballagott; nem egy
könnye csordult ki szeméből le a fagyos
hórétgre.

Megbánhatta tettét — de későn; . . .
későn és ő mégis örült, nagyon örült csak
a téli szél sirt, zokogott busan, panaszosan
valami szomorú, mélabus melódiát . . .

iszapolta s így nagy károkat okozott. A szőlőhegyeken egészen alámosta a tökéket a partos helyeken. Nem rég még könyörögünk az esőért, de ma sóhajta mondjuk, hogy sok, Uram, a jóból.

Helyi táviratozás. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a közönség érdekeinek előmozdítása szempontjából megengedte, hogy a magyar korona országai területén lévő mindazon városokban, ahol kincstári posta és távirat hivatal látja el a távirat kézbesítő szolgálatot, helybe szóló táviratokat is lehessen feladni. A helybe szóló távirat díja szavanként 2 fillér, de legalább is 40 fillér. Az ilyen helyeken levő vasutüzleti táviradánál azonban csak az esetben lehet helybe szóló táviratokat feladni, ha a vasuti távirat a távirat kézbesítő posta és távirat hivattal táviradai összeköttetésben áll.

Uj kispapok. Az esztergomi főegyházmegyébe a múlt héten vették fel az új növendékeket, köztük a lévai főgimnázium több tanulóját. Jelentkezett összesen 97 tanuló, 41 különböző középiskolából. Felvették: a theologiai tanfolyamokra: Bakay Árpád, Balga István, Bársony Béla, Boldis János, Cziklay Lajos, Gebhardt Jenő, Jancz Jusztin, Kuti Géza, Mika Ferencz, Nagy Péter, Nagy Sándor, Polgár Pál, Pogány Pál, Szarkovich Karoly, Török Zoltán, Vári Lajos. A főgimnázium VII. osztályára: Betuker Tivadar, Bocás Gyula, Tóth Zsigmond, Zachratka József. A VI. osztályra: Balza János, Banzuck Antal, Bonczek Gyula, Borschke Rezső, Garai József, Klima István, Mihalik Antal, Mucha József, Viczing Rezső, Wallowich Sándor. Az V. osztályra: Asztalos Lajos, Bokovics József, Czabán Tamás, Dióssy Sándor, Frey Pál, Hascha József, Hanzalik József, Horváth József, Miletics György, Pelka József, Piviczki Vincze, Pivárcsi István, Pulmann Ágost, Pintér József, Rejch Ferencz, Szobotha Jenő, Tajthi József, Timár József, Veszolovszky Imre, Vreba László, Weber Mihály, Zsilincsar Béla.

Vasuti értékjegyek. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi minisztériummal egyetértéssel, már régebbi idő óta foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a postai értékjegyek mintájára a vasutnál is meghonosítsák a bélyeg-rendszert. Ezt a rendszert az osztrák államvasut már régebben meghonosította és legújabbban a bécs-aspangi vasut is alkalmazza. A vasuti bélyegrendszer behozatalát nálunk tágabb keretekben tervezik, a mennyiben a posta mintájára az utánvételekre is kiterjesztenék, sőt ami a nagyközönség szempontjából a legfontosabb, az utánvételeket nem a vasuti pénztárnál fizetnék ki, hanem a mint az összeg rendelkezésre áll, azonnal postautalványon küldenék meg jogos tulajdonosának. A vasuti bélyeg-rendszert a külföldön különben már csak nem mindennél meghonosították, mert kiváló haszna az ellenőrzés tökéletessége is.

Halálozás. Deutch Mór lévai vendéglős, polgársárukat pótolhatatlan veszteséggel sújtotta a kérlelhetetlen sors keze, a mennyiben neje Schwitzer Mária asszony e hó 6-án életének 64. boldog házasságának 46 évében hosszas szenvedés után elhunyt. A hú életárs holttestét e hó 7-én helyezték örök nyugalomra a család rokonsága és nagyszámu ismerősének őszinte részvéte mellett a lévai izr. temetőben.

Megerősítés. A m. kir. pénzügyminiszter Berreck Hugó, lévai kir. pénzügyigazgatósági ideiglenes minőségű számtisztviselőt jelen állásában véglegesen kinevezte.

Egyházi kinevezés. A hercegprímás Fölb a János ujmisést Kis-Tapolcsányba káplánná nevezte ki.

Árverés. A lévai kir. pénzügyigazgatóság közhírre teszi, hogy 15—20 m. m. selejtezett és különféle nagyságú egész és félvekből álló papir mennyiség évi július hó 15-én d. u. 2 órakor a kir. pénzügyigazgatóság irodavezetőjének helyiségében nyilvános árverésen el fog adatni.

Véglegesítés. A m. kir. földművelésügyi miniszter a XI. fizetési osztályban Vigadi Virgil lévai, Freund Arthur garamszentkereszti és Fischer Miksa verébelyi állatorvosokat a m. kir. állatorvosi karban véglegesítette.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Barsvármegyében a nagyszári anyakönyvi kerületbe Huszár Károly ev. ref. népiskolai tanítót és a pálosnagymezői anyakönyvi kerületbe Horváth Károly helyettes jegyzőt anyakönyvvezető helyetteseké nevezte ki.

Az egyenes adók reformja. Nagyon figyelemre méltó határozatot hozott a múlt havi közgyűlésen Kolozsvár város törvényhatósága, a miben kimondta, hogy az egyenes adók reformálása érdekében felír a pénzügyminiszterhez. A felirat szerint a mai közadó-törvényben alig érvényesül a modern állami élet első alapelve, a közteherviselés eszméje. Ezen elapert a mai adórendszer sorvaszóján hat közgazdasági és erkölcsi állapotainkra és a legnagyobb mértékben megérett a revizióra. Sorra veszi ezután az egyes adónemeket. A feldadó és házbéradó nagyon magas és a legelősebb életforrásokat támadja meg. Ezzel szemben a tőkekamatadó nagyon alacsony. A kereseti adókban már megint nagy az aránytalanság és mivel a pótdadó nem egyenliti ki

az egyes jövedelmi forrásokra kivetett adók között levő aránytalanságokat, égetően szükséges az egész adózási rendszert új alapokra fektetni. A feliratot, pártolás és hasonló szellemben való feliratozás végett, Kolozsvár város megküldi az összes törvényhatóságnak, így vármegyénknek is.

A garamberzence-lévai h. é. vasut 573 szelvényénél létesítendő vashid telerkerete részére szükséges 200 m. nyílású alsó pályájú rácos szerkezet szállításával a magyar királyi államvasutak igazgatósága a Szivattyú és géppár részv. t. bizta meg.

Pályázat postagyakornoknak. A m. kir. posta-távirat és távbeszélőnél betöltendő 108 gyakornok jelölti állásra ezennel pályázatot hirdet az igazgatóság. Ezen állásokra az 1883. évi I-só t. cz. 14. §-a értelmében azok pályázhatnak, a kik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézet érettségi vizsgával sikeresen elvégeztek, 18 ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül a pályázók közönségi erkölcsi bizonyítványával feddhetlen előéletüket, közhatalosi orvosi bizonyítványával pedig ép és egészséges, a posta és távirat szolgálatra testileg alkalmas voltukat igazolni tartoznak. A sajtókezüleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal főszerelt kérvények a már közszolgálatban állók, felettes hatóságuk, közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró vagy polgármester útján folyó évi július hó 31-ig a szerint, a hol alkalmaztatást óhajtanak nyerni, nyújtandók be.

Közönség köréből.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon tisztelt ismerőseim, kik boldogult felejthetlen férjemnek elhunyt alkalmából mely fájdalommat részvénytálatk zataikkal s a temetésen való kegyes megjelenésükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják hála köszönetemet.

Léva, 1905. július 9.

Özv. Szilassy Béláné.

Köszönet nyilvánítás.

A lévai ev. ref. templom restaurálásának költségeire a következő szives adakozóknak halás köszönetet nyilvánítja

Léva, 1903. június 28.

a lévai ev. ref. templom presbiteriuma

(Folytatás.)

Kutassy Dénesné, Tóth Zilai Eszti, ifj. Fornai Istvánné ivén.

Ifj. Kis Istvánné 10 K., Fülöp Jánosné 5 K., Gunyits Andrásné 4 K., özv. Szobi Jónasné 2 K., özv. Csekey Gyuláné 10 K., Kacsenyecz Kalmánné 6 K., özv. Gergely Andrásné 4 K.

Belcsák Ilona, ifj. Dömötör Jánosné ivén.

Buday Maté 9 K., Tolnay Istvánné h. r. 1 K., Goidbrunner Sándor 2 h. r. 2 K., Bozoky Császár Mari h. r. 50 f., Nagy János hiv. h. r. 1 K., Beluch Mihályne h. r. 50 f., Schme Pálné h. r. 50 f., Tóth László 2 h. r. 2 K.

özv. Barta Gyuláné, Dálnoki Lajosné, ifj. Tóth Károlyné ivén.

özv. Akossi Jánosné 2 K., Szücs Istvánné 1 K., Dosztal Janosné 3 K., Mille Károlyné 2 h. r. 1 K. 20 f., Mille Berta 2 h. r. 3 K., Baranyai Istvánné 30 f., Tolnay Józsefné 2 h.,

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A megdülés okairól.

Tudvalevő dolog az, hogy a magyar buzafeleségek egyik leggyakoribb hibája a megdülés, mely különösen nagyobb légáramlattal bíró vidékeknek valóságos csapása. A külföldi, különösen a nyugati buzafeleségek ezen veszélynek már nincsenek kitéve annyira, mivel száruk vastagabb. A megdülés elleni védekezésnek mindig a száma, illetve a gabonaszár vastagodásának elősegítését kell előznie, mert ámbár a vastagabb szárral bíró buzafeleségek nem mentek egészen a megdüléstől, de mégis ezekben koránt se tehet az akkora kárt, s ha csak erős eső vagy vihar verte le az ilyen gabonát, akkor az gyakran, sőt lehet mondan, hogy majdnem mindig fel fog állani. Mindenekelőtt a megdülés okaival kell tisztában lenni, mielőtt a szellemi védekezésre gondolunk, mert ámbár az ok a szár gyenge volta és vékonysága, az azt elősegítő körülmények különfelek és igen eltérők egymástól.

A megdülés igen gyakran a talaj túlságos nitrogéntartalmától ered, a mi a szárt alkotó sejteket duzzadtakká, vékony falakká neveli, tulságos bujává teszi a vetést, s a kellő világosság hiánya folytán elgyengülnek, elnyurgulnak. A vetés tulságos sűrűsége szintén ezt eredményezi. A gabona esős években jobban megdül, mivel bujában fejlődik s száranak sejtszövetei lazábbak lesznek s nem képesek ellenállani a szélenek, viharoknak; de sokszor maguktól is megdülnek, Mélyen gyökerező élettemények szintén elősegítik a megdülést, mert az általaj a sok gyökérmaradvány folytán lazábbá válik s nem szolgáltát a gabonának olyan biztos álláshelyet, mint a milyenre

annak szüksége van. Ezek a leggyakoribb okai, illetve előidézői a megdülésnek s ket szem nőtől tartva könnyen védekezhünk azok ellen.

Minden gazdának ez irányú törekvésének oda kellene irányulnia, hogy buzája mentül vastagabb, illetve mentül szilárdabb szárrészlettel bírjon, a mi a legokosabb és legkiválóbbal érhet el. Sok munkába és sok fáradságba kerül, de feltétlenül ki fizeti magát. Ezen felül fent elősorolt, a megdülést előidéző körülmények megállításával is sikeresen védekezhünk ellene. Az állótrágyának közvetlenül a buza alá való alkalmazása mellőzendő és mindig életteménye részesüljön benne. Ellenben a foszfor-sav trágyának s így különösen a superfoszfátnak alkalmazása nem csak czélszerű, hanem felette kívánatos is, mert a foszfor-sav a megdülést többé-kevésbé megakadályozza, a mennyiben a nitrogén káros hatását csökkenti s a gabonaszárát alkos sejteket szilárd falúakká neveli.

Irodalom és művészet.

Napoleonnak hódító pályája akkor jutott el delelőjére, a mikor a notre Dameban fejére tette a koronát, 1804. december 2-án. Jellemző, hogy ő maga tette a fejére, a mint hogy maga szerezte meg s maga nyitott utat magának a trónig, a hová mások odaszülettek. Ő érintette a császárné fejéhez koronája szelét s erről a jelenetről gyönyörű képet is festett Jacques Louis David, ezt a képet most a versaillesi történelmi képcsarnokban őrzik. A mikor a világot új urát kapott, ennél az eseménynél o t volt a páp, a császár atyja, Murat, Bernadotte, Talleyrand, az egezs Bonaparte-család s Franciaországának minden nagy neve.

A koronázásról közli David képet a Nagy Képes Világtörténet legutóbb megjelent 187 füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; fuzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható Nyitrai és Tarsánál Lévan.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1903. évi július hó 5-től 1903. július hó 12-ig Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Dávid József Krejak Anna	leány	Auna
Kakody Lajos Kozma Mária	leány	Mária

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Kiss M, Pál	44	tüdőgümőkór
Szilassy Béla	65	agylágyulás
Deutsch Mórné Schvitzler Mária	64	mellrák
Matula Gyula	31	tüdővész
Kakody Mária	5 n.	veleszületett g/eng.

Lévai piacziárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.

Buza m.-mászánként 13 kor. 20 fill. 13 kor. 40 fill. Kétszeres 12 kor. 40 fill. 12 kor. 80 fill. — Rozs 10 kor. 80 fill. 11 kor. 20 fill. — Arpa 10 kor. 80 fill. 11 kor. 20 fill. Zab 11 kor. 20 fill. 11 kor. 80 fill. — Kukoricza 12 kor. 80 fill 14 kor. — fill. — Bab 19 kor. 40 fill. 21 kor. 80 fill. — Lencse 20 kor. 40 fill. 22 kor. 40 fill. — Köles 9 kor. 60 fill., 10 kor. 40 fill.

Vetőmagvak 50 kilónként Budapesten Lóheremag 75—78 korona Luczernamag 55—60 korona, Impregnált Répa mag 35-48kor. Répamag 28 44 kor Muharmag 89 — 10¹/₂kor baltaczim 12¹/₂—14¹/₂ kor, Bükköny 6¹/₂ 7¹/₂

MENYASSZONYI SELYEM méterje 60 krtól 11 irt. 35 krig minden színben. Bérmentve és már elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával. 72745. **HENNEBERG selyemgyár. Zürich.**

Nyiltér.

822/1903. tjkvi. szám.

Árverési hirdetmény.

A körmöczbányai kir. járásbíró, mint tjkvi. hatóság közhírre teszi, hogy a bare-szent-kereszti takarekpénztár végrehajtatónak **Iván István határkelecsényi és Zsibirka János bezeréti** lakosok végrehajtatásáért elleni végrehajtatási ügyében a kir. járásbíró területén levő Határ-Kelecsény és Bezerét községben fekvő és a végrehajtatás szenvedő **Iván Istvánnak a határ-kelecsényi 6 sz. tjkvben A. I. 1—12 sorsz. a. foglalt ingatlanban 3/12-ed jutalék-**

ára az 501 koronában és a 7. sz. tjkvben A. I. 1—12 sorsz. a. foglalt ingatlanban 3/12-ed illetőségére a 320 koronában továbbá Zsibirka Jánosnak a bezerétei 48. sz. tjkvben A. I. 1—4. sorsz. a. foglalt ingatlanban 4/8-ad illetőségére a 222 koronában, valamint az 55. sz. tjkvben A. I. 1—3 és 6 sorsz. a. foglalt ingatlanban 1/4-ed jutalékára a 67 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az özv. Iván sz. Szlastyan Róza részére a h.-kelecsényi 6 sz. tjkvben bekebelezett özvegyi jog fentartásával az árverést elrendelte és hogy ezen ingatlanok az **1903. évi július hó 27 napján d. e. 10 órakor Határ-Kelecsény és d. u. 3 órakor Bezeréte** községekben a község-házánál megtartandó nyilvános árverés a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak ingatlan becsárának 10⁰/₀-át vagyis 51 kor. 32 kor. készpénzben vagy az óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál eléleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Körmöczbányán, 1903. április hó 12-én.

Kozakiewich

kir. aljbíró.

2261/1902. tkvi. szám. 27. 81/1898.

Hirdetmény.

Garam-Lök község telekkönyve részleges birtokszabályozás következtében részlegesen átalakított, s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve a melyekre az 1996. évi 29. t. cz. az 1899. évi 38. t. cz. és az 1891. évi XVI. t. czikknek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1992. XXIX. törvény cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé: 1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15 és 17 §§ ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. cz. 15. §-a a.) pontjában foglalt kielégítéseit is valamint az 1899. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és 1891. XVI. t. cz. 15. §-a b.) pontja alapján eszközölt bejelentéseket vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlekés érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi december hó 31-ig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törleési kereset annak a harmadik személynek ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1899. XXXVIII. t. cz. 5. és 2. §-ában foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. évi december hó 31-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, memkülönbön azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1802. XXIX. t. cz szerint eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányainak az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek találják e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1903. évi december hó 31 napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakítások közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jöhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat nevezett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek a kik hiteltető bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszer-mind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Lévan, 1903. jun us hó 10. n.

Pogány V.

kir. járásbíró.

Asztalos tanoncznak

egy jobb házból való fiu felvétetik **WALLEK JÓZSEF** építési vállalkozó asztalos műhelyébe Hont-Bagonyán, a hol műbutor és épület munkákon kívül, jó felfogás és szorgalom mellett rajz-oktatásban is részesül.

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya,

csillag és lóhere jegyük

az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen olyan gyors de tartósabb mint a superphosphaté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy össz-foszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lekiismeretesen szállítja

DUKES és HERZOG gazdasági cikkek irodája Galgócz.

Műtrágyaneműek ;

Chilialétrom, Kalnit, kalisó, Száritott marhatrágya, Superphosphat, Trágyafosz.

Takarmányneműek :

Buzakorpa, malátacsira, Melasse, olajpogácsa, rozskorpa. Szárazmoslék, száritott, Répaszelet, száritott, Bortörköly, tengeri.

olajok, magvak, zsákok stb.

Az összes felsorolt cikkekből a galgóczy állomáson levő raktárunkban készletet tartunk.

A cs. kir. szab. bécsi kölcsönös tüzkárbiztosító társaság Bécs-Budapest Galgóczy főügynöksége.

JÓSZERSZÁM FÉL MUNKA!
Gazdasági gépek, géprészletek, tömlők, vízmentes ponyvák, mérlegek és gépszijak, szerszám, vas- és aczélfőraktár. Portland cement és Hydraulikus mész stb.

Kapható KERN TESTVÉREKNÉL Léván.

Világhirű és legjobbnak elismert **kézi-harmonikák**

réz- és aczéhangokkal kaphatók : **Joh. N. Trimmel WIEN**

VII/3, Kaiserstrasse N. 74. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Schuberth Pálnál, LÉVÁN.

szurkes színű tisztá szimlelen
AZONNAL SZARAD
A szoba rögön használható.
TARTÓS SZAGTALAN
Eredeti üvegekben 80 kr. 1 ft. 20. kr.
SARCSABRVA MAHAGONI

Christoph-Lak
AVÁLÓDI
A LEGJOBB MAZALO ANYAG A PAULÓRA

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használhatók, mivel a kellenetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlaknak sajátja, elkerültek.

Premier Kerekpárók
leg finomabb a világ
Arjegyzék
Premierwerke Eger, Csehszlovákia

Könyvkötészet !!

Könyvek, folyóiratok és diszmunkák hivatalos könyvek bekötését

diszes, tartós és olcsó kivitelben elvállalunk.

Könyvkötészetünk új gépekkel és eszközökkel van ellátva.

Nyitrai és Társa
könyv és papirkereskedése.

Ujabb haladás!

Bejegyzett Kérje mindenütt csak az új Einstädter-féle **EGLASINE** padlófénymázt. Gyári jegy: „VASLOVAG” törvényesen védve.

2 óra alatt megszárad oly keményre mint a borostyán.

Kiadós! Mosható! Tükörfényű! Tartós! Szagtalan!

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. **EGLASINE** használatban a legolcsóbb beeresztő szer padlóknak és konyhabutoroknak. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 méter területre. „Eisenstaedter Testvérek fénymáz gyárából”. Kapható: **Kern Testvéreknél LÉVÁN.**

URANOS-k é k

ruha-mosáshoz a legjobb kékítő szer. Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakéítő. Olcsó és felülmúlhatlan kis üveg 24 allér, tiszteri mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 1.00 kor. — 1/2 üveg 1 korona.

Kapható mindenütt. Kizárólagos gyártói: **HOCHSINGER TESTVÉREK** vegyészeti gyára BUDAPEST, VI., Rózsa-utca 85.

Gabonatisztító-rosták. Darálók. Morzsoló. Tizedes mérlegek.

Mezőgazdasági gépgyárosok raktára : **Kern Testvéreknél Léván.**

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Sackrendszerű eg yetemes és mélyítő aczéi ekék.

Epilepsi.

Nehézkór, görcsök vagy más ideg bántalmakban szenvedők kérjenek utasítást tartalmazó füzetet. Inyen és bérmentesen küldi **Schwanen Apotheke Frankfurt a. M.**

A Richter-féle **Liniment. Caps. comp.**

Horgony - Pain - Expeller egy régi kipróbált háziser, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik készvényél, csúszál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyenek és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

hichter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Utánzatok a modern kereskedelem gyengé

Battle Axe Rum

(THE NECTAR JAMAICA)

Tartalmazza a legtökéletesebbet Kerülendő az utánzatok. Eredeti üvegekben **ENGEL JÓZSEF**-nél LÉVÁN.

Magy. kir. dohány, szivar, löpor és kártya-árulás. Első gazdasági és varrógép-, koszeru-, fa- és érozkoporsó raktára.

AZ ARANY KASZÁHOZ.

Kern Testvérek Léván.

Ajánlják dusan berendezett vas-, fűszer-, csemege- liszt-, festék-, kefékötő áruk, gazdasági- és kerti-magvak, vadászati eszközök, hangszerek, igen finom hurok, varró gépek öt évi jótállás mellett, gazdasági gépek és gépészek. Szerszám: asztalos, bádogos, gépész, lakatos, kovács, kádár, kerékgyártó, ács, esztergályos, cipész, házi és gazdaság részére, tengelyek, ekereszek, valódi Fischer-féle reszelők és ráspolók, lószőr-, afrik Afripuo és tengeri fű, épület- és bur tor vasalások, finom kávé, cukor, tea, rum, likörök, cocnac, fehér és vörös bor, valódi Meidinger-féle és öntött vas-kályhakkal felszerelt raktárakat.

Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan teljesíttetnek, új képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.